

Biologische kleinfruitseler verliest 2,5 hectare ondanks “mondelinge afspraken” met VLM en ANB

Reportage

In 2009 verkocht biologische kleinfruitseler Bart Van Parijs uit Oeselgem 2,5 hectare aan de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), na overleg met het Agentschap Natuur en Bos (ANB), met de vermeende belofte dat hij tot het eind van zijn actieve carrière mocht verder boeren, eventueel op een alternatief perceel vanuit een nog aan te leggen grondenbank. VLM noch ANB kunnen zich, verschillende personeelsswissels verder, deze mondelinge afspraak herinneren, stelt hij, en dus hebben ze de boer vorig seizoen verzocht zijn spullen te pakken. “Bouw nooit op mondelinge afspraken met ANB of VLM”, aldus de boer die een rode draad ziet in de werkwijze van ANB en VLM in het natuurproject Rivierherstel Leie. “Via slinkse manieren proberen ze boeren uit het gebied weg te krijgen. De autoritaire manier waarop is stuitend.”

🕒 23 OKTOBER 2024

VILT-redactie

Lees meer over:

[natuur](#)

[agro-ecologie](#)

“Kent u iemand tot wie we ons kunnen wenden om ons verhaal rond woordbreuk door ANB en VLM uit de doeken te doen?” Met dit tekstbericht wendde kleinfruitseler Bart Van Parijs (58) uit Oeselgem, nabij Waregem, zich tot de redactie van VILT. Reden was een telefonische mededeling van ANB over een perceel dat Van Parijs 12 jaar geleden aan VLM verkocht had en waarop hij tot op heden mocht verder boeren.

Bart Van Parijs runt de tien hectare omvattende zelfpluktuin Purfruit. Het bedrijf is gelegen tussen de rivier de Leie en een aftakking van deze oude rivier die met een ronde boog om de wijde omgeving heen meandert en terug in de Leie uitmondt. Het “eiland” staat bekend als Neerhoek-Ponthoek en is opgenomen in het project Rivierherstel Leie, dat onderdeel is van het bredere Europese Seine-Scheldeproject.

Rivierherstel Leie

Het rivierherstelproject loopt al sinds de jaren 2000 en voorziet in het herstel van de natuur- en landschapswaarden in de Leievallei tussen Deinze en Wervik. Het gaat dan onder andere over het herstellen van de oude Leiemeanders, het opnieuw koppelen van oude Leiemeanders aan de Leie zelf en de ontwikkeling van 500 hectare watergebonden natuur in 15 gebieden langs de Leie. Eén van deze 15 gebieden is Neerhoek-Ponthoek.

In het inrichtingsplan Neerhoek-Ponthoek 2023 wordt het “herstel van watergebonden terrestrische natuur” als doel omschreven. Het gaat daarbij in fase 1 concreet om 100 hectare waarvan volgens ANB begin 2023 nog ongeveer vier hectare in privaat eigendom was. “De rest was via minnelijke

aankoop verworven.” Volgens de planning moeten de boeren hier tegen eind 2024 verdwenen zijn. “Om dit te realiseren wordt gewerkt met een grondenbank met flankerend beleid”, klonk het.

Toch viel het telefoontje van ANB rauw op het dak van Bart Van Parijs. De boer legde zich in 2009 neer bij de natuurplannen van de overheid en verkocht een perceel op de Leie-oever van 2,5 hectare aan VLM. Destijds voor 22.000 euro per hectare. “Ik heb klip en klaar afgesproken met VLM dat wij percelen met een vergelijkbaar oppervlakte zouden verkrijgen waarop ik tot het einde van mijn carrière (2030-2032) zou kunnen verder boeren. Daarnaast was er de toezegging dat er in de toekomst voldoende landbouwgronden in de buurt beschikbaar zouden komen, mochten wij daar interesse in hebben.”

Woord en wederwoord

Reactie ANB: “De aankoop is gebeurd door ANB. Destijds werd afgesproken dat de gronden een natuurbeheer zouden krijgen, graslandbeheer, onder onze voorwaarden. Hij heeft effectief een concessie gekregen tot eind 2022, deze werd niet verlengd omdat er teveel problemen rezen in de samenwerking met de landbouwers, onder andere de stapeling van grote hoeveelheden hakseling op onze percelen. Hij heeft in 2023 en 2024 nog onrechtmatig gebruik gemaakt van deze percelen.”

Van Parijs reageert op de beschuldiging van onrechtmatig gebruik: “Dat is de meest sarcastische reactie die ze kunnen geven. Ze sturen gewoon geen documenten voor ‘gebruik’ meer op, hoe kan je ze dan nog ondertekenen of aangeven dat je ze blijft gebruiken zoals eerder bij verkoop werd afgesproken?”

Op de beschuldiging door ANB over de opslag van houtsnippers, reageert hij als volgt: “Dat was een tussentijdse opslag van houtsnippers van de aanleg van hun Leieoevers zelf. ik heb die gekocht van hun onderaannemer en deze werden tijdelijk opgeslagen en daarna op onze andere velden gebracht. Men heeft daar eerst een proces-verbaal als zwaar milieudelict voor opgesteld. Dit hebben hun eigen ANB-inspecteurs nadien aangepast als waarschuwing, en uiteindelijk is de waarschuwing ook compleet ingetrokken. Wij krijgen bovendien sinds het vernieuwde GLB zelfs subsidies om houtsnippers op ons veld aan te brengen. Hoe cynisch kan je nog zijn als overheidsinstantie?”

Verder stelt ANB dat het “luik Rivierherstel Leie is pas goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 december 2010, dus na de verkoop van het perceel”.

Van Parijs reageert hierop: “Als het besluit pas 2010 in voege werd gebracht waarom ging ANB dan al vanaf 2009 letterlijk de boer op met valse plannen en corridors tijdens de gemeentelijke voorstelling met een aangestelde ombudsman om boeren te overtuigen om ‘vrijwillig’ te verkopen, met andere woorden vroegtijdig aan te kopen?”

Bedrijfsopvolging dient zich aan

De interesse in alternatieve, permanente landbouwgrond nam toe naarmate zijn zoon Juul (25) interesse kreeg om in het bedrijf te stappen. In 2009 had Van Parijs volgens eigen zeggen (“het staat op mail”) een afspraak om samen met VLM en ANB te bieden op een perceel van 18 hectare dat toebehoorde aan een plaatselijke, adellijke familie. “We hadden afgesproken dat ik een lager bod dan hen zou uitbrengen, waarna wij het perceel na verwerving zouden opsplitsen en ons bedrijf vier hectare zou bekommen. Van deze opsplitsing kwam na de uiteindelijke aankoop niets terecht. VLM heeft het perceel ondertussen zelf gehouden en mee opgenomen in hun latere natuuruitbreidingsplannen”, aldus de West-Vlaming.

Reactie ANB: “De originele aankoop dateert uit 2009, wij gingen een deel kopen en hij het andere deel. Op het deel dat hij ging aankopen werd toen het voorkooprecht landbouw toegepast, waardoor hij die aankoop is mislopen, iets waar ANB niet kan aan doen.”

Twee jaar later stak VLM volgens Van Parijs weer een stok tussen de wielen toen de boer twee hectare aan zijn bedrijf palende landbouwgrond wilde kopen. “Ik had een afspraak met een boerenfamilie aan de overkant van de Leie, maar toen kwam VLM en ANB opnieuw op het toneel. Zij brachten een bod uit op alle grond van de boerenfamilie in kwestie en ze dwongen daarbij ook de verkoop van de twee hectare grond af waar ik interesse in had als onderdeel van de globale deal. Op deze manier heb ik ook deze aanpalende grond niet kunnen bemachtigen.”

De telefonische mededeling is voor Van Parijs het zoveelste bewijs van de “autoritaire en gewetenloze handelswijze” van VLM en ANB. “Bij deze overheidsinstanties is inmiddels de zoveelste dossierbehandelaar aan het werk en de verschillende diensten schuiven de verantwoordelijkheid af. Niemand kan zich iets herinneren van onze mondeling afspraak en men verwijst naar elkaar. We worden constant met een kluitje het riet ingestuurd”, vertelt Van Parijs die sinds enkele jaren de telefoongesprekken met ANB opneemt.

Hij voegt nog toe aan zijn kritiek: “Destijds, in 2007, werd er een totaal andere (lees: kleinere) wervingsperimeter voor natuur voorgesteld waarbinnen het tuinbouwbedrijf zou kunnen uitbreiden. Ondertussen werden alle omliggende en aansluitende grondpercelen rond de hoeve door VLM aan torenhoge en onredelijke prijzen opgekocht. Onlangs werd zelfs een natuuruitbreidingsplan voorgesteld dat als een olievlek de gehele resterende twee tuinbouwbedrijven tot aan de bedrijfsgebouwen omsingelt, de vrees voor economische leefbaarheid en werkbare uitbating is dan ook niet geheel onterecht.”

Reactie ANB naar aanleiding van vermeende hoge prijzen: “VLM is gebonden aan schatting en kan niet boven die schattingsprijs gaan”.

Wat betreft het uitbreiden van de perimeter, reageert ANB als volgt: “Het project Rivierherstel Leie is pas in december 2010 officieel ingesteld door de Vlaamse regering, toen werd de perimeter vastgelegd die inderdaad iets groter is dan de originele aankoopperimeter die ANB hanteerde.”

Bart Van Parijs op het betwiste perceel dat hij dit jaar moet verlaten

Duizenden euro's aan inkomstenderving

Het betreffende Leieperceel van 2,5 hectare, dat Van Parijs tegen het einde van dit jaar moet verlaten, bestaat uit grasland (1 hectare) en plantage (1,5 hectare) met appelkers en vlierbloesem. Waar het resterende areaal van Purfruit (8,5 hectare) bestemd is voor verkoop aan particulieren die zelf komen plukken, gaan de appelkers en vlierbloesem naar de retail, sapmakers en bierbrouwers. “Het verlies van het areaal betekent jaarlijks duizenden euro’s aan inkomstenderving”, zegt de 58-jarige fruitteler.

Naast het feit dat VLM en ANB volgens hem woordbreuk plegen, past zijn perceel en werkwijze nochtans ook uitstekend bij de natuurdoelstellingen van ANB. “Wij maaien hooguit twee keer per jaar en bemesten niet. Op dit perceel kom je talloze waterresistente planten tegen die je in de omliggende weides niet ziet. Daarnaast dienen de vlierbloesembomen als schuilplaats voor de reeën en ander wild op het eiland.”

Van Parijs, die in de sector bekend staat als pionier op het gebied van agro-ecologische landbouw en ook lesgeeft bij Landwijzer, een onderwijsinstelling die zich focust op biologische landbouw, maakt zich geen illusies dat hij in een juridische strijd met VLM en ANB aan het langste eind trekt. Inmiddels staat wel de leefbaarheid van zijn bedrijf op het spel. “Wij zullen onze tijd nog wel kunnen uitzitten, maar voor onze zoon zie ik de toekomst somber in. Niet alleen is het overgebleven areaal beperkt, tevens vrees ik voor de komst van aanvullende natuurstroken rondom het natuurgebied om bijvoorbeeld de vogels in het gebied te beschermen. Dan zou het uitvoeren van landbouwactiviteiten verder beperkt worden, hetgeen ook nog eens een waardevermindering van onze eigendom zou betekenen.”

Alhoewel Van Parijs zichzelf kansloos acht in een juridische strijd, is de boer vooralsnog niet bereid om zijn 2,5 hectare definitief af te staan. “Laat ze eerst maar zorgen voor alternatieve grond waar wij op verder kunnen boeren, of ons tenminste papieren garanties bieden om onze economische activiteiten te behouden”, besluit hij strijdlustig.

Reactie kabinet Brouns

Er loopt vandaag een GRUP-procedure over de Leievallei. Wij zullen erover waken dat de leefbaarheid van de twee tuinbouwbedrijven niet in het gedrang wordt gebracht. Om het vertrouwen tussen landbouwers en de overheid te herstellen, is het essentieel dat we aan natuurherstel kunnen werken en de betrokken landbouwers tegelijkertijd garanties kunnen bieden over de toekomst van hun bedrijven.”

Reactie VLM

“We betreuren dat er blijkbaar een misverstand is ontstaan over een aantal afspraken. Landbouwers die vrijwillig verkopen aan VLM komen niet automatisch in aanmerking voor ruilgronden, dus als u daar op rekt, maak daar dan goeie afspraken over. De verkochte gronden heeft de heer Van Parijs ondertussen wel nog twaalf jaar kunnen gebruiken, de laatste twee jaar zelfs zonder titel. Verder voeren we als Vlaamse overheid de beslissingen van de Vlaamse regering uit om in de valleigebieden de natte natuur te herstellen. Dat is belangrijk om wateroverlast in de nabijgelegen dorpen en verdroging van het gebied tegen te gaan.”

Achtergrond bij dit verhaal

Dit verhaal is opgetekend in juli. De geïnterviewde wilde de Vlaamse verkiezingen en regeringsonderhandelingen afwachten in de hoop dat dit een ander licht op zijn dossier zou schijnen. In oktober krijgen we groen licht voor publicatie met de mededeling “Er zijn twee mogelijkheden na het plaatsen van dit artikel: Of ik krijg dit als een boemerang van beide administraties jarenlang in mijn gezicht of de minister en zijn nieuwe administratie krijgen dit onder ogen en gaan ermee aan de slag.” De reacties van ANB en VLM en het kabinet-Brouns dateren van oktober net zoals de reacties Van Parijs hierop.

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

